

4. Захарченко В.І. Інноваційний менеджмент: теорія і практика в умовах трансформації економіки : навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012. 448 с.

5. Федулова Л.І. Концептуальні засади управління інноваційним розвитком підприємств. Маркетинг і менеджмент інновацій. 2014. №2. 135 с.

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ЗЕЛЕНИХ ФІНАНСІВ В УКРАЇНІ

**Шкварук Д.Г., викладач,
Вінницький навчально-науковий
інститут економіки ЗУНУ**

У контексті зростаючої уваги до серйозних екологічних проблем, що постають перед нашою планетою, зелені фінанси стають основним елементом сучасної економіки. Поняття зелених фінансів перетинає межі звичайних інвестицій і стає провідним напрямком, який об'єднує фінансовий сектор та сталість. Висунуті передові екологічні виклики, такі як зміна клімату, забруднення навколишнього середовища та виснаження природних ресурсів, стають проблемою, яку не варто ігнорувати. Зелені фінанси виступають як інноваційний та важливий інструмент, який може сприяти досягненню сталого розвитку та збереженню екосистем планети. Тому, потрібно ретельно обґрунтувати сучасні методи та підходи до визначення сутності зелених фінансів і їх ефективної реалізації в умовах сьогодення.

Термін «зелені фінанси» набув значного поширення починаючи з 1992 року, але досі спостерігається дискусія серед різних авторів щодо його трактування. Науковці досліджують зелені фінанси з різних поглядів. Деякі вважають їх сукупністю економічних відносин, що пов'язані з акумулюванням та витрачанням фінансових ресурсів для проєктів у

сфері зеленої економіки [1]. Ці фінанси можуть включати ресурси з державного бюджету, кошти, що надходять до державного бюджету в рамках міжнародних договорів щодо фінансування програм секторальної бюджетної підтримки ЄС, або фінансові ресурси підприємств, які активно діють у зеленому секторі економіки.

Досить вдалою є думка М. Карліна, який розглядає зелені фінанси як фінансові відносини, суб'єкти та заходи, що забезпечують умови для сталого розвитку і виступають ключовим елементом фінансово-економічного регулювання природокористування на всіх рівнях [2]. Загалом, погляд автора допомагає розширити уявлення про зелені фінанси, розглядаючи їх як важливий інструмент для досягнення сталого розвитку, що взаємодіє з різними суб'єктами та заходами на всіх рівнях.

Зелені фінанси відіграють важливу роль у сталому розвитку та збереженні навколишнього середовища, забезпеченню екологічної стійкості та здоров'я планети. Вони є фінансовими інструментами, спрямованими на підтримку проєктів, які сприяють зменшенню викидів забруднюючих речовин і парникових газів. Інвестування в

енергоефективність, розвиток відновлюваних джерел енергії та екологічно чистих технологій допомагає знижувати негативний вплив господарської діяльності на клімат та довкілля.

Розгляд основних складових структури зелених фінансів визначає різноманітність інструментів, спрямованих на підтримку сталого розвитку та охорону довкілля. Зелені кредити та позики, виділені банками, сприяють проектам енергозбереження та використанню відновлюваних джерел енергії. Зелені облігації, випущені урядами та компаніями, привертають інвестиції для екологічних ініціатив. Інвестиційні фонди, спрямовані на зелені технології та стале будівництво, відзначаються спеціалізацією.

Соціально відповідальні інвестиції включають критерії сталості та екологічної відповідальності. Спеціалізовані страхові продукти передбачають покриття ризиків, пов'язаних із змінами клімату. Фінансування зелених стартапів підтримує розвиток інноваційних екологічних технологій. Ця різноманітність відображає зростання інтересу до фінансів, спрямованих на сталість та захист довкілля.

Євроінтеграційні процеси, що відбуваються в Україні, вимагають комплексної та системної перебудови не лише в економічній сфері, але й у політичному, соціальному та екологічному вимірах. Значення розвитку зелених фінансів стає критичним, оскільки вони сприяють створенню стійкого та екологічно орієнтованого економічного середовища. Підтримка зелених ініціатив, розвиток відновлюваних

джерел енергії та впровадження ефективних екологічних стандартів є необхідними для забезпечення узгодженого розвитку, що враховує не лише економічні, але й екологічні аспекти.

Однією зі значущих ініціатив у цьому напрямку є створення Групи вивчення зелених фінансів G20 (GFSG). Ідея заснувати GFSG виникла під час періоду головування Китаю в G20 та була офіційно схвалена 15 грудня 2015 року в Сані, Китай. Головна мета GFSG полягає у виявленні інституційних та ринкових перешкод для розвитку зелених фінансів, а також у розробці стратегій залучення приватного капіталу для зелених інвестицій на основі національного досвіду.

В Україні за останні роки спостерігається ріст інтересу до зелених фінансів, що виявляється в запуску та успішному впровадженні ряду проектів. Один із прикладів – це розвиток сектору відновлюваної енергетики. Проекти з встановлення сонячних електростанцій та вітрових ферм стають популярними інвестиційними об'єктами. Наприклад, спорудження сонячних електростанцій в Україні отримує підтримку як від місцевих, так і від міжнародних фінансових установ. Ці проекти сприяють не лише зменшенню викидів, але й створенню нових робочих місць та розвитку місцевих господарських систем. Інший приклад – впровадження енергоефективних технологій у житловому будівництві. Програми зелених кредитів та підтримки з боку уряду сприяють будівництву екологічно чистого житла, що веде до зменшення споживання енергії та витрат на опалення.

Такі проекти не лише сприяють досягненню екологічних цілей, але й мають позитивний вплив на економіку країни. Створення нових робочих місць, збільшення обсягів виробництва зелених технологій та послуг, а також залучення інвестицій в екологічно чисті проекти – усе це сприяє сталому розвитку економіки країни.

Україна, подібно до багатьох інших країн, стикається зі складними екологічними викликами, вирішення яких вимагає комплексного та системного підходу. Впровадження зелених фінансів в країні може стати важливим інструментом для стимулювання сталого розвитку та збереження навколишнього середовища. Однак, досягнення успіху у цьому напрямку вимагає від українських владних структур, бізнесу та громадськості зосередитися на наступних аспектах: розробка ефективної правової та

регуляторної бази, що стимулює інвестиції в зелені технології та проекти; забезпечення прозорості та відкритості у зелених інвестиціях для підвищення довіри інвесторів та споживачів; створення механізмів фінансової підтримки та стимулювання зелених проектів шляхом податкових пільг, субсидій та інших фінансових інструментів; розвиток інфраструктури для зелених технологій та енергетики, що включає підтримку досліджень та розвиток нових технологій; підвищення обізнаності та освіти громадськості щодо значення зелених фінансів та їх впливу на сталість розвитку тощо. З урахуванням цих аспектів та активної співпраці всіх зацікавлених сторін Україна може досягти значного прогресу в застосуванні зелених фінансів, сприяючи не лише екологічному, а й економічному та соціальному розвитку країни.

Список літературних джерел:

1. Решетник Н. І., Шульпіна Н. В., Симончук В. А. Стратегія розширення ринку «зелених» фінансів. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. Вип. 1 (18). С. 62-67.
2. Карлін М. Проблеми й перспективи використання «зелених» фінансів територіальними громадами: світовий досвід та Україна. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2018. №1 (13). С. 148-156.

ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ФІНАНСОВОЇ МОДЕЛІ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

Шафорост Т.М., старший викладач
ДПТНЗ «Вінницьке міжрегіональне ВПУ»
Петрова В.О., старший викладач
ДПТНЗ «Вінницьке міжрегіональне ВПУ»

У роботі розглянуто методи формування ефективної фінансової моделі для економічного розвитку українського суспільства. Ці методи включають бюджетне фінансування, інвестиції в інфраструктуру та інновації, розвиток фінансового ринку, підтримка

підприємництва та малого бізнесу, ефективне регулювання та контроль, соціальний захист та підтримка населення, збереження екології, міжнародне співробітництво, підвищення фінансової грамотності для населення.